

Tions fets dels troncs que es retiren dels boscos d'Arbúcies per reduir el risc d'incendis

Una família aprofita la fusta que no tindria cap més ús perquè "no és bona per fer-ne llenya"

A més, de retruc es contribueix amb les tasques de prevenció d'incendis -que és un dels motius principals pels quals es fan aquestes esclarides del bosc- en un moment en què la sequera n'eleva el risc. "A través dels tions fem que aquests troncs que es talen i no es poden utilitzar per fer foc, no es quedin al mig del bosc", explica Esther Rovira, una de les filles d'aquesta família. En un petit taller instal·lat al garatge d'una casa d'Arbúcies, la família Rovira Hernández fa quatre anys que fabrica tions artesanalment.

La iniciativa va néixer de la voluntat de "reaprofitar els arbres que es retiren dels boscos durant les esclarides" per minimitzar l'elevat risc d'incendi que provoca la sequera. Les tasques de prevenció consisteixen a esclarir el sotabosc i també en talar alguns arbres per assegurar que hi hagi una bona separació entre si que eviti que el foc es propagui de pressa i faciliti així la feina dels bombers en cas d'incendi. A la zona d'Arbúcies, hi ha molts boscos d'alzina surera. Una espècie d'arbre de la qual quan està al bosc se n'utilitza l'escorça per extreure'n el suro, però que un cop talada "no és bona per fer-ne llenya perquè pesa poc i quan la cremes pot sortir volant". Els tions d'Arbúcies es fan a partir dels troncs d'aquests arbres que es retiren dels boscos per donar un ús a aquesta fusta i evitar que "no es quedin al mig del bosc". A més, aquesta "és la fusta tradicional dels tions"; per això, i segons explica Esther Rovira, a casa els va sorgir la idea de "reaprofitar el que es treu del bosc per fer-ne tions". "El suro fa que cada tronc sigui diferent", diu Rovira, que considera que els que fabriquen a Arbúcies "són especials perquè te'ls pots personalitzar". "Si no poguéssim reaprofitar l'alzina surera, segurament no fariem tions", afirma Esther Rovira, que diu que "el d'alzina és el tíó tradicional". El procés de creació de tions comença amb la selecció. Rovira explica que el seu pare està en contacte amb les persones que fan les neteges per poder reaprofitar els arbres que es talen del bosc. Quan es fa una esclarida, va a veure els arbres que s'han talat per endur-se els troncs que poden utilitzar-se per fer tions. "Intentem aprofitar tanta fusta com podem, però revisem que no estiguin malalts ni siguin massa verds perquè, en cas de ser així, no servirien", explica Esther Rovira, que detalla que no poden fer servir arbres malalts "perquè l'escorça es desenganxa i no es pot convertir en tíó". Els seleccionats es tallen per fer-ne de diferents mides i es deixen assecar en una zona coberta fins que estan a punt per convertir-se en tions. Per donar-los vida, la família els adhereix les potes, que també són de fusta, després de fer-los dues cavitats amb un punxó. Més tard, s'assegura que la cara és ben seca per poder-li pintar els ulls, el nas i la boca i que no s'escampi la tinta. I, per últim, se'ls col·loca una barretina vermella tradicional i una manta de quadres. Cada tíó dels que es creen a Arbúcies és diferent. El defineix les formes de l'escorça, però també la decoració que se'ls posa al damunt. Les cares són totes úniques, amb diferents formes d'ulls, de nas i de boca. I també n'hi ha que porten complements extres com ulleres, bigoti o cabell llarg, entre d'altres. Això passa perquè tot el procés es fa de forma artesanal en un procés en què la família es reparteix les tasques: El pare en selecciona els troncs i prepara les mides dels troncs, mentre que la mare i les filles s'ocupen de pintar-los i vestir-los. El cap de setmana passat, Arbúcies va acollir durant tot el cap de setmana la fira del tíó, per la que passen desenes de persones i que s'ha convertit en "la cita anual més important" pels tions d'aquesta família. A banda de la paradeta on els venen, cada any munten un jardí ple de tions perquè els infants hi juguin i s'hi facin fotos.

